Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De sacramentis in genere - Cod. Ettenheim-Münster 199

Santi, León

[S.l.], 1632-1633

Qvaestio III.

urn:nbn:de:bsz:31-117164

Visual Library

Dico igitur, imo obligamur et tunc solum ad conformandam voluntatem nostram cum divina inefficaci in voluntate mali per actum nostrum efficacem quando est praeceptum, si est praeceptum affirmativum obligamur ad actum positivum ut nostra voluntas bona sit et recta, si est praeceptum negativum ad omissionem actus prohibiti.

Primo patet 1° quod obligemur ad actum efficacem quando est voluntas antecedens signi quod restrictum in praecepto pos: Deus ut vult efficaciam obligandi nos ad illam conformatam, tunc a. obligat efficaciter quando praecipit &c.

2do patet quod tunc solum obligemur quando est praeceptum, nisi Deus faciat non obligat nos etiam si rem proponat non sub veniali ut postea videbimus quod ex his patebit quid asserendum ut analysis casibus an obligemur aliquando conformare nostram voluntatem cum divina, statuendum est. erit an aliquod praeceptum extet nec positivum nec negativum.

Dico 2do quamvis nihilominus non conformari in voluntate huiusmodi mali per actum nostrum inefficacem etiam quando reperitur praeceptum obligans ad actum efficacem nisi etiam sit praeceptum vetans actum nostrum etiam inefficacem. Probatur: Salvis rationibus adversarii efficax ut satisfiat praecepto &c. est opus ex vi praecepti non conformari divinae voluntati per actum nostrum inefficacem, imo quamvis positive discordare per simplicem et inefficacem displicentiam adeo ut hic simpliciter affectus ut etiam bonum, quamvis sit ut vita praecepta quatenus actum efficacem quem tenemur habere ex vi illius praecepti, vade, qui idem obtinere repetit etiamsi eundem voluntatis et efficaciter volitum sub ratione displicere sub alia et aliquam displicere sub ratione motivo bono &c.

Confirmatur exemplo Christi Christi efficaciter obligatus praecepto et efficaciter et efficaciter volebat acceptare mortem et nihilominus simplici affectu tristitiae repugnabat mortem quatenus erat quoddam malum natura ex honestissimo motivo: tristis est anima mea usque ad mortem. Pater si possibile est &c. veruntamen &c. ita etiam Deus vult ac hoc velut fieri simplici et inefficaci affectu et in alia voluntate absoluta et efficaci praedestinata vult omnes salvare reprobos.

Dico 3tio voluntati antecedenti et inefficaci quamvis sit signum voluntatis videmur tenemur conformari adhuc ut nostra voluntas recta sit sed quamvis ea sola ratione sub veniali proponens requirere ex bono aliquo motivo et frequenter licite possimus discordare positive et efficaciter in tali voluntate mali et frequenter possumus etiam discordare per actum inefficacem. Probatur nullum praeceptum obligans nos ad ea opera supererogativa: confirmatur ex d. Paulo 1ad Corinth. 7. qui ait se venerunt in sub veniali non de praecepto et decreto licitum ex ratione datum matrimonii.

QUAESTIO IIII.

An Voluntas humana ut recta, ut teneatur conformari cum divina efficaci voluntate, tum in voluntate formali tum in materiali?

Ratio hac de re sit quinque quas inter caeteros diligenter enumerat Pesquez.

Dicendum est imo de voluntate Dei mali veniali tenemur conformari cum divina voluntate in voluntate veniali in quidem quoad exercitium ita ut teneamur habere actum conformi

tali voluntate

tali voluto fiali, ac quoad specificam eam aliquem actum, ita vt ex supponitione, quod certa illae habeamus aliquem actum vel informem vel informem obligem ad actum informem, atq; ita non possimus habere complacentiam de aliquo Dei motuo, sed ex supponitione, vt dictum, tenemur habere complacentiam de motuo divina providentia quicquid inuenimus nam ex suppositione: imaginemur illo quod divina providentia displicentiam habet, id non est nisi voluntas habere ab eum qui sit bonus et in id reformis tum non a voluto fiali, et etiam mala dicimus.

Pro 2. Ratio est imo quoad eam partem sed non obligem quoad exercitium ad primum atq; peccato nullam posse habere actum circa talem voluntatem fiali: nullum enim actum obligans adhuc ex natura rei, sed gratis fingeretur ex cogito Dei aliquid efficacis voluntate velit ex illo fiali motuo Dei, ad dicant quod ex supponitione obligem ad formitatem illi: motuum fiali divina voluntatis semper rectissimum et Christi non voluntas ponitur de illo habere complacentiam, ad id quod ad dicimus, hoc ipsum ad contra voluntatis bonae tendit in actu honestum et sequenter reformat, vt voluto fiali divina voluntatis notitiam sentit Suarez sect. unica et pertinet Salas sect. 3. quod debeamus reformari divina voluntatem fieri motuo ita vt de nullo Dei motuo habeamus displicentiam et habere ait nam voluntatem et vt recta debere conformem cum divina voluto fiali non sed eadem ita vt teneamur ad actum ex illo particulari motuo ex quo operatur Deus nam hoc solet habere finem aliquem bonum particularem cum Deus sit finem ultimum, id enim docet Faiquez cap. 4. hoc est necessarium et reformari in voluto fiali hoc est in fine et ratione obiectam Deus aliquid vult quod quidem contribuere volendo idem et eundem finem negative non tamen ita vt non displicet nobis ordo divina providentia et quam res ordo vult fieri, et sunt illi Suarez, Faiquez et Montesinos, hoc quidem ex hac ratione nos non posse habere displicentiam quam nobis Deus afflicit quatenus ea est malum respectu non Dei, illa non vult quatenus poena est poena, et vt poena sit eadem mali et sequenter Deus vult illam quatenus est malum respectu nostri ad punitionem culpae, et hoc a virgeri adhuc ita est: de ratione poenae est vt sit involuntaria cui nullus quomodo ergo obligamur ad habendam de illa complacentiam et ita vt non possimus habere de eadem displicentiam et imo vero non est obligatio contrarium, quia non de ratione poenae est vt sit involuntaria et qui poenam patiuntur possunt respondere quod complacentiam non ac conformes per complacentiam quia res poenae est voluntaria quia poena siquidem placeret, Deum quem Deum nihil odit eorum quae fecit Sap. 3. habere nihil omnino dico nimirum, et odit psal. 5. 5. dicit ergo peccatorum et peccator est res ratione inequitatis non ratione poenae atq; ita non vult damnari quatenus est malum, malum est, et malum non est ex obiecto voluntatis amabile sed odibile, rerum negetur vult Deus poenam quatenus illa est malum poenae sed ab ea ratione vt sic, peccator corrigat in hac te: vita, in altera vero sub ratione restitutionis aut ad ostentationem iustitiae aut ad vindictam et compensationem iniuriae, non igitur voluntas nam patet poenam non est recte discedere ab hac voluto fiali Deus ex supponitione fit non actum vobet habere complacentiam et tunc est etiam Dei poena et

involuntaria ro sub alia ratione, ido, quatenus malum et placet ergo in isto casu ro[illegible]
sub ratione boni, ido, sub ratione finis et motivi finalis Dei, et implicet vero sub ratione mali,
vi. ad displicerent sub ea ratione sub qua inflicta a Deo est peccatum.

Obiicit ado: sequeretur quando Deus mittit alicui malum proprium peccatum alterius quod is obligaretur quod specificaretur ad complacentiam circa motivum finale quod Deus habet in ea voluntate.

Respondeo debet, et is habere complacentiam ex motivo finali de bono quod mittitur et negato impedimenti seu auxilio quod impedit peccatum.

2da pars pendens quaestionis de formitate in voluntate mali antecedenti formari per actum mentis efficacem cum divina voluntate efficaci. Fasque est inquit voluntatem Dei in antecedentem, comitantem et sequentem, et dixing.

Dico jmo: stat alicui Deum velle aliquem voluntate efficaci antecedenti, imo extra nos et plurium imo in nobis, ma auxilia gratia sufficientia, jmas cogitatio in nobis illecta et subitos affectus timori et amori in voluntate non stillo velle absolute et efficaci voluntate nec conari ut talem voluntatem Dei, Ptimo amori divina voluntati resistere nemo potest, et dicit Hector j3, ad Rom. 9, et igitur impossibile fieri et tamen ex eo quod deus ille vult jrurg hoc ille apprehendit impossibile, et suppono Ego et ille cui id stat absoluta et efficaci voluntate velle et conari in trarium confirmat: quod humana voluntas non est absolute et efficacter velle ut factum fuerit infectum et iterata non iterum fiat, et hoc ultimo apparet impossibile, et similiter in hoc casu in quo cum ultimo vocat impossibile renat quaestio: an licite velit illuc discordemque ita et an teneam formari cum divina voluntate, hoc est, quatenus provocat supponendo possibile et ut simul formis aut deformes efficaci nisi voluntati, quia possibilitas in hoc casu non repugnat.

Dico ado si per impossibile adhuc cognito Dei voluntate mali absoluta et efficaci antecedenti voluntate et cognita infallibilitate divina seca efficacitate etiam et immutabilitate divina voluntatis poet aliquis voluntate absoluta et efficaci in trarium conari talis conatus quae voluntas non caveret moralis malitia, Ptimo tra rectam rationem velle quantum ex parte sua falsificare Dei scientiam et reddere irritam et quoad et mutabilem immutabilitatem ipsius, et facere conari, ille quantum de se quantum qui falsum vurat, et tene id. Fasque est ex parte sua facit Deum mendacem vocando ipsum in testimonium falsitatis.

Ad dictis multa dici poet, jmo quando ex ipsa operatione et effectu ostensa voluntatem absolutam et efficacem Dei id videmus comburat, non tamen quando absolute et efficacter trarium pro tunc quando de facto domus combusta est, et est conari ad impossibile per absolutam et efficacem voluntatem, ex hoc a. 2. et ado et posito quod sit recte et ut potuimus a. impedire ut incendium incendij inter. Deus vellet et efficacter velle incendium generare vel aliquo modo impossibile ad cat. hac incendium impedire, ado dicitur. Si quis secret per incidentem se vel patrem mortuum ex divina voluntate antecedenti absolute et efficacter et conari etiam divina voluntas efficacem

talis efficaciam ñ potest absoluta & efficaci voluntate velle vitam aut ea mentione remedia adhibere, potest tñ adhibere vt mors tardius sequeretur, vel ex alio simili motivo, v.g: vt impetraret respectum de vno remedio ab quo recepto, vt aiit Salas tract: vltimo, vt fieret liber de virtute illius revelationis, qua adhuc remaneret spes alleviandi mortis et prorogandi vitam, aliis casibus fieri potest vti apud Salas & apud Sylvr quaest: 3 & 4. hac de voluntate Dei antecedenti, nunc de comitante.

Dico 4to loquendo de voluntate comitante verum sentiendum liberum esse huiusmodi voluntatem malitiosam esse a parte rei quia ñ coniungitur cum restitutione absoluta & efficaci voluntate qua obtinet & cognoscit impossibile esse ergo non voluntas ñ absolutum & conceptum & ñ habere talem actum efficacem quo velit ñ & eum sentiat qui de facto eum nolit, ñ habere omnipotentiam seu vnus sensus in sensu composito, aliquam idem sentit & carentia sentiat simul, dat igitur in illo substantia sic omnipotens sola ñ vero sola simultatis, hoc dat voluntas indifferens & indeterminata quantum & caeca quia ñ habere sentiendum & carentiam sentit ñ tñ tunc voluptas & poenas habere sensum & simul cum sensu carentiam quia ñ idem & ac actus nevolitatem potentiam ad strenuum quasi dicitur ñ in pectus composito, difficultas a signis & aliquis ~~[illegible]~~ Deo antecedit inter sensus seu sensu liber revelant alicui suam voluntatem comitantem cum determinate temporis ac circumstantiarum dicit v.g: quod vult sentire metum ad volendum aliquid, an potest hinc discordare actu absoluto & efficaci volendo opportuno?

Dico 5to ñ in revelatione determinata certam aliqui peccatum potentia positive actu absoluto & efficaci velle & conari in futurum mo ~~[illegible]~~ ñ stare per revelationem de hoc actu determinato quod ut futurum idem ad ~~[illegible]~~ ñ revelari certo aliquis nec actu futuri ñ revelari differentia aliqua certa temporis nec ita et futuro.

Dico 6to in praesenti contra quaestionis de illo casu ñ strenue repugnare ad hunc actum absolutum & efficacem volendo v.g: omittendi aliquid revelatum futurum, ~~[illegible]~~ et velle impossibile ex suppositione & impossibilitate sequenti orta ex ipsa revelatione.

Dico 7mo in tali casu habemus libertatem & potemus efficere ~~[illegible]~~ omnem actum revelatum mo tenerem omittere si revelatio esset de peccato futuro, sed hoc ñ ex di facta revelatione, ~~[illegible]~~ voluntatis comitantis ~~[illegible]~~ ex supposito quo prohibemur peccare, Probatur 2do: quia revelatio & de mo libero actu & ita ponit illum habere futurum & relinquit quantum ex vi sui actu in sua potestate & potemus omittere, Sequitur ergo: 3 sic dicit ita voluntate comitantem ñ haberet conari illo modo sequeretur Petrum facta illa revelatione ita fuisse futurum vt in quamcumque partem vertent peccaret, mum & idem si conaretur negare Christum peccaret tendens voluntati Dei comitanti quia deberet deserere veritatem alternegando, deinde si vellet formam de hanc voluntatem comitantem dei ñ tendere peccaret tendens voluntati Dei antecedenti quia vult praeceptum observari negando Christum, cum ergo voluntas Dei comitans ñ non loquendo ñ habet ortum ex Deo certum sed ex nobis occasionem accipiat & certa id fo

ntra operando

nra operatio exigebat habuerit Deiparae voluntatem cooperandi cum nro arbitrio
effectu, nullam irrogari iniuriam Deo, sic ut observemus frequentem eius et voluntate
antecedentem concursum hanc voluntatem comitantem quam rerum cooperatur non ro-
bucum ad rebellionem actu peccati, atque eodem modo de eadem voluntate in alijs rebus in-
tendunt. nra. a. et qa si Faiquez velit nos hoc conari nra absolute et efficaci-
ter stante notitia revelationis, ut fortasse vult, n bene dicit, qa sic voluntas nra
actu absoluto et efficaci tenderet in impossibile. iudicatum et sic ad excusandum
vero de Petro qd adducit a Faiquez, ubi dicit n bene eo exemplo probari intentum, quia
opponit exemplum hoc adducit in hoc sensu qd se: stante non notitia habita revelationis
tunc quando Petrus Christum negavit remanent nihilominus in Petro libertas et obligatio n
negandi, nam si tenet n fuisset memoria eius revelationis n probaret intentum ut per se pti:
hoc ipse supposito hoc exemplum Petri reprobat qd intendit et Faiquez probare qa nihil
potest dici n sit se habere Petri factum sicut supponit et ergo responderi imo qd peccavit
Petrus quando peccavit potuerit et debuerit n negare, vel qa revelatio fuerit non
vera solum comminatoria et dictionalis n absoluta et colligit ex casu: 2o Matthiae
quam Gallicantet ter me negabis ait illi Petrus etsi oportuerit me mori tecum n
te negabo. Quia Petrus credidisset eam fuisse comminatoriam seu dictionalem
minus aperte tradidisset Christus peccasset faciendo quantum est ex vi sua asser-
tionis Christum esse mentiendum et mendacem fuisset a Christo reprehensus.

Ad 2o responderi et qd quando peccavit negando n habuit memoriam revelationis
habitae, quantum ad ea ergo sederemus eam revelationem fuisse absolutam peccasset ne-
gando sed n fuisset peccatum nra ut peccasset etiamsi exhibuisset conatum ad n negandum
hac ratione: nec stringens vera Christi revelatio pro: qa si n habuit tunc qd cando negavit me
moriam revelationis perdidit fuit ac si tunc non esset talis Christi negatio, qd. a. tunc Petrus
n habuerit memoriam revelationis ut ex eodem cap: 26. et tunc Gallicantavit et
recordatus Petrus verbi Christi, vel 3tio responderi et qd Petrus peccavit quidem et fuit
obligatus ad n negandum quantum ad sederemus autem habuisse memoria revelationis
et existimasse illam revelationem fuisse absolutam et n dictionalem et comminatoria
qa adhuc ignorabat quonam determinato tempore et Christum negaturum unde infero
n bene probare Faiquez nram rationem dicendo ex opposita sentia sequi: Petrum ad
revelationem fuisse in tali statu ut peccaret sive negando, qa nra sententia non ad exhibendo
conatum ad n negandum qa si resistent voluntati comitanti, hac inquam ratio
n videtur bona ergo et Petrus adhibendo conatum ad n negandum resistebat voluntati comi-
tanti et voluntati comitanti tunc nota ex memoria habita revelationis aliquem ritum
nulla huiusmodi memoria est ergo inde est ne si talis revelatio n fuisset n ergo poterit dici Pe-
trum tunc vere resistisse ut probatum et revelationem illam fuisse Petro veram comminatoriam
et dictionalem et sicut tunc n fuisse memoriam eius imo dato et n esse
qd vera et absoluta et n dictionalis aut comminatoria et qd est tunc memoria
eius adhuc ignorabat a Petro quando nam determinate futura fuisset negatio
ex vera revelationem quibus ponitur Petrus negando conando ut oportuit n resistisset vo-
luntati divinae

luntati ejusque comitantijmeliq igit.

Obj. 3tia ratio scilicet quia ei deberet reddi conformitatem ad voluntatem comitantem deberet etiam dici requiri ad voluntatem qua Deus vult se comitanter nobis revelare ad cultum actu peccaminosi qui ex revelatione cognoscerent.

Objicies si Deus revelaret me in tali puncto temporis determinate quod ego circumstantias habituram aliquem actum peccatum v: g: blasphemiae tunc ego deberem habere illum actum peccatum quia nem conformari voluntati comitanti.

Respondeo negando consequentiam. Alio casu obligarer ex vi precepti ad habendum eum actum revelatum non ex vi voluntatis comitantis et sic.

Notandum tamen hic de revelatione hujusmodi de propria vel alterius damnatione, de amissione gratiae gloriae et regulariter et illegitimas in sensu rationali vel comparatorio v: g: si peccet si decedat cum peccato mortali finali si non revertatur per resipiscentiam vel ubertinem dummodo revelatio non dicat distincte aliquid aliud quod respicit eam et revelationem non rationalem sed absolutam, id quod ex actus quae sentiendum tale conformitatis aut deformitatis nisi voluntatis cum divina voluntate signat id sibi in omnibus non se tenemur conformari huic voluntati signi quantum ad obtinendum v: g: quantum ad peccatum commissum a Deo.

Quod attinet ad voluntatem sequentem qua Deus aliquid vult occasione accepta ex nostris laboribus operibus v: g: qua vult dare vitam aeternam pro merita vel pro demerita aeternas poenas, dico et

Deus ergo ultimo ea quae dictae sunt de voluntate comitante applicari potest hic etiam ad voluntatem sequentem, qua eadem ratione Deus et ejus bonitas voluntatis sequentis relinquit in nostra potestate, ergo quare non fit Deus injuria si in negotiis efficaciter conemur non placet ordo Dei sequens vetus cum ait: in quo certo scitur suam damnationem et nihilominus maxime bonis operibus vel ad finem vitae vivere vero usque adhoc a minori obligare teneri quam ad recte vivendum vel in finem, ratio est, quia tali revelatione facta attamen manet libertas et obligatio ad recte vivendum et operandum vel in finem vitae, hoc. a. dictum Fasquez, et Tonat. ut magnam difficultatem, quia voluntas hoc modo videret velle positive carentiam damnationis et finalis peccati in genere concepto cum ipsa damnatione et peccato finali id est per revelationem et futurum, multa potuit intermittunt a tempore ad tempus, unum in superiori dicendum de oratione Fasquez et Salas negant hoc aliquid statuere in ipsa ausilium efficax ut non damnem cui revelata est propria reprobatio ad damnationem, melius distinguit Montesinos quia dicit: hic tum est oratio et oratio est manifestatio suae voluntatis et cordis ejus ergo oratio procedens ex affectu efficaci non a ex affectu efficaci quia facile probari potest ex dictis, in voluntas humana teneat conformari per actum efficacem cum divina efficaci in voluntate mali.

QUAESTIO V.

An voluntas